

Оксана Дмитрівна ГОРДЕЙ

доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри фінансів,
Національний університет державної податкової служби України
E-mail: oksana_@ukr.net

АНАЛІЗ МІЖНАРОДНИХ УГОД УКРАЇНИ СОЦІАЛЬНОГО СПРЯМУВАННЯ

Гордей, О. Д. Аналіз міжнародних угод України соціального спрямування [Текст] / Оксана Дмитрівна Гордей // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету "Економічна думка", 2014. – Том 17. – № 1. – С. 38-45. – ISSN 1993-0259.

Анотація

Вступ. Україна як невід'ємний елемент міжнародного співтовариства підлягає основним економічним і соціальним стандартам розвитку. Через дотримання ключових положень міжнародних угод, які укладаються країнами у різні періоди свого змицнення, найбільша увага звертається на соціальний розвиток та механізм соціального захисту громадян, який дозволить підвищити рівень життя населення.

Мета. Метою статті є аналіз основних положень міжнародних угод України, які сприятимуть економічному та соціальному розвитку в контексті угоди про асоціацію з ЄС.

Метод (методологія). Основні наукові методи, які використано в процесі дослідження: системний підхід (під час систематизації основних положень угод, які укладені між Україною та міжнародними організаціями), метод порівняння, синтезу і аналізу (при вивченні динаміки асигнувань, що надаються ЄС іншим країнам-членам), економіко-статистичний метод (у процесі визначення основних значень соціальних стандартів в Україні) та абстрактно-логічний метод (для визначення основних проблем та напрямів удосконалення фінансової політики у соціальній сфері).

Результати. У статті визначено основні соціальні пріоритети в процесі реалізації ключових зобов'язань, які визначені деякими міжнародними угодами України. Розглянуто бідність як об'єктивну категорію, яка притаманна будь-якому суспільству, і вивчено напрями її подолання, що пропонуються розглянутими міжнародними угодами. Проаналізовано значення соціальних стандартів, які використовуються ПРООН для міжнародного порівняння соціального розвитку будь-якої країни і в Україні. Охарактеризовано недоліки, які притаманні угодам про співпрацю, які негативно відбиваються на рівні соціального захисту громадян не тільки України, але й інших європейських держав.

Висновки. Визначено, що, незважаючи на важливість міжнародних угод, відповідальність за підвищення рівня соціальних стандартів лежить на уряді та суспільстві кожної окремої країни. Запропоновано головні напрями реалізації соціальної та економічної політики, що дозволять підвищити рівень життя населення України і наблизити його до міжнародного рівня.

Ключові слова: соціальна сфера; цілі розвитку тисячоліття; економічний розвиток; соціальний розвиток; бідність; еквівалентний дохід.

Oksana Dmytrivna HORDEI

Doctor of Economics, Associate Professor,
Professor of Department of Finance,
National University of State Tax Service of Ukraine
E-mail: oksana_@ukr.net

ANALYSIS OF INTERNATIONAL AGREEMENTS OF SOCIAL DIRECTIONS OF UKRAINE

Abstract

Introduction. Ukraine as an integral part of the international community has to keep to the main economic and social development standards. Due to compliance with the key provisions of international agreements which have

---

been concluded by countries in different periods of their stabilization, the most attention is paid to social development and social protection mechanisms that will improve the standard of living of people.

Purpose. The article is devoted to the analysis of the main international agreements of Ukraine, which will facilitate economic and social development in the context of Association Agreement with the.

Method (methodology). The main scientific methods of the research are as the following: a systematic approach (while systematizing the main aspects of the agreements which have been concluded between Ukraine and international organizations), the method of comparison, synthesis and analysis (during the study of the dynamics of appropriations which can be provided by the EU to other member states of the EU), economic and statistical method (for the definition of the basic values of social standards in Ukraine), and abstract-logical method (for identifying the key issues and areas of improvement of financial policy in the social sphere).

Results. The article outlines the main social priorities in the implementation of key commitments which are identified by some international agreements of Ukraine. Poverty is considered as an objective category that is characteristic for any society. We have studied the ways of its overcoming that are proposed by considered international agreements. It has been analyzed the importance of social standards used by UNDP for international comparison of social development of any country and of Ukraine. The disadvantages which are inherent for cooperative agreements that adversely affect the level of social security not only in Ukraine but also in other European countries are characterized.

Conclusions. It has been determined that, despite the importance of international agreements, the government and society of each country are responsible for raising of social standards. Main ways of implementation of social and economic policies that will improve the living standards of Ukraine and bring it closer to the international level have been proposed.

Keywords: the social sphere; millennium development goals; economic development; social development; poverty; equivalent income.

JEL classification: D310, I390, O150, O190

Вступ

Поступальний розвиток ринкової економіки, збереження і раціональне використання багатств в інтересах не тільки теперішніх, але й майбутніх поколінь передбачає інтеграцію зусиль країн, інтеграцію національної економіки у світову шляхом розвитку різноманітних форм економічного співробітництва. «Стратегія реформ-2020» Президента України [1] передбачає досягнення економічного і соціального розвитку у контексті міжнародних зобов'язань, які взяла Україна, зокрема підписуючи міжнародні угоди співпраці з Програмою розвитку Організації об'єднаних націй (ПРООН) та Європейським союзом (ЄС). Ці угоди включають всебічний набір стратегічних трансформацій, реалізація яких позитивно вплине на процес підвищення рівня життя населення в Україні.

Проаналізувавши основні положення офіційних документів соціального спрямування, які були підписані Україною та ПРООН (Цілі розвитку тисячоліття [2]) та ЄС (Програму ЄС щодо соціальної єдності [3]), ми встановили, що попри визначення у них основних оціночних показників покращення економічного і соціального розвитку невіршеним питанням залишається механізм їх досягнення та уніфікації для України.

Мета статті та завдання

Метою статті є аналіз основних положень міжнародних угод України, які сприятимуть економічному та соціальному розвитку в контексті угоди про асоціацію з ЄС.

Мета дослідження зумовила постановку і вирішення таких завдань:

- розглянути основні положення соціального спрямування програми «Цілей розвитку тисячоліття», які необхідно досягти в Україні;
- вивчити основні положення «Програми ЄС щодо соціальної єдності», яку було затверджено у процесі співпраці України та ЄС;
- обґрунтувати основні перспективи соціального розвитку України, виходячи з реалізації основних положень міжнародних угод.

Виклад основного матеріалу дослідження

Українське суспільство, починаючи з перших днів своєї незалежності, прагне досягти основних показників соціального розвитку, які демонструють країни з ринковою економікою. Підписуючи Декларацію тисячоліття на Саміті ООН у вересні 2000 року, Україна взяла зобов'язання досягти «цілей тисячоліття» у сфері розвитку в період до 2015 року [2]. Цілі розвитку тисячоліття (далі – ЦРТ) для України – це 6 орієнтирів соціального спрямування та 13 конкретних завдань на довгострокову перспективу, які є адаптованими до особливостей національного розвитку нашої країни. Програма

передбачає досягнення визначених цілей та бажаного рівня розвитку, а саме: проведення такої фінансово-економічної політики, яка сприятиме економічному та соціальному розвитку.

У програмі передбачено такі цілі:

Перша – подолання бідності – передбачає виконання двох завдань: зменшити вдвічі кількість населення, вартість добового споживання якого не перевищує 4,3 дол. США за паритетом купівельної спроможності, порівняно з 2001 роком, та скорочення на третину частки бідного населення.

Друга – забезпечення доступу до якісної освіти впродовж життя – передбачає: підвищення рівня населення за рахунок покращення рівня якості освіти, а саме збільшити кількість осіб, які охоплюються освітніми закладами, порівняно з 2001 роком.

Третя – досягнення сталого розвитку довкілля – містить вирішення таких завдань, як підвищення на 12 % частки населення, що має доступ до чистої питної води в період з 2001 до 2015 рр. ; до 2015 року стабілізувати забруднення повітря стаціонарними джерелами, а також розширення угідь заповідників та природних національних парків до 10,4 % від загальної території України.

Четверта – поліпшення здоров'я матерів та зменшення дитячої смертності. За рахунок її виконання має зменшитися на 17 % рівень материнської смертності та рівень смертності серед дітей віком до 5 років.

П'ята – обмеження поширення ВІЛ-інфекції/СНІДу та туберкульозу і започаткування тенденції до скорочення їх масштабів. У її межах необхідно зменшити на 13 % темпи розповсюдження ВІЛ/СНІДу та на 42 % рівень захворюваності на туберкульоз.

Нарешті шоста – забезпечення гендерної рівності, в межах якої необхідно досягти за рахунок гендерного співвідношення обох статей рівня, не меншого 30:70 в представницьких органах влади та на вищих щаблях виконавчої влади, а також скорочення наполовину розриву у доходах жінок та чоловіків.

Однак увага до соціальної сфери залишається незначною. Наприклад, відносна бідність залишилася практично незмінною у країнах ЄС, а у деяких ситуація із соціальними виплатами тільки погіршилася (наприклад, Греція). У сфері охорони здоров'я розрив між тривалістю життя чоловіків і жінок продовжує збільшуватися. Дещо погіршилася в Україні ситуація у сфері боротьби з поширенням ВІЛ/СНІДу та туберкульозу (ціль 5).

Результати в Україні у сфері забезпечення якісної освіти впродовж життя неоднозначні; багато показників просто не контролювалися. Прогрес у сфері гендерної рівності (ціль 6) також не рівномірний. З одного боку, жінки досягають більших успіхів, ніж чоловіки в освіті; в середньому заробляють 69 % від заробітної плати чоловіків, що більше, ніж у багатьох інших постсоціалістичних країнах.

З іншого – жінки недостатньо представлені в політиці, особливо в парламенті та уряді України, а показники гендерної рівності відстежуються недостатньо. Нарешті, ціль забезпечення сталого розвитку довкілля (ціль 3) – майже поза досяжністю, тому що всі показники, які контролюються, демонструють відсутність будь-якого прогресу. Таким чином, видатки на освіту, охорону здоров'я та соціальний захист слід розглядати не просто як «витрачання» бюджетних коштів, а й як соціальні інвестиції (особливо у поєднанні з необхідними реформами), які могли б суттєво і тривало вплинути на розвиток України та на підвищення рівня життя населення.

Більше того, у процесі фінансового забезпечення соціального розвитку слід зосередити увагу не стільки на регулярному наданні допомоги бідним верствам населення, скільки на заохоченні їх особистого розвитку, посиленні їх ролі в суспільстві та розширенні можливостей щодо вибору свого майбутнього, водночас дбаючи, щоб вони брали на себе відповідальність як за свій вибір, так і за його реалізацію. Індивіди стають центром людського прогресу, тому що людський розвиток є не лише визначальною метою, а й важливим чинником соціального, економічного розвитку та, як наслідок, фактором підвищення рівня життя.

Показники ЦРТ, встановлені для України, контролюються Міністерством економічного розвитку і торгівлі України та Державною службою статистики України і враховуються в щорічних звітах із досягнення ЦРТ. Необхідно пам'ятати і враховувати, що дохід, потрібний домогосподарству для досягнення певного рівня життя, буде залежати від його розміру та складу. Наприклад, сім'я з дітьми на утриманні потребуватиме більшого доходу, ніж самотня бездітна особа, для досягнення одного й того самого матеріального рівня життя. Наприклад, у деяких країнах ЄС (Німеччина) враховують цю обставину і впроваджено податок на неодружених. Відповідно дохід має бути еквівалентний.

«Еквівалентний дохід» – це дохід домогосподарства, скоригований на розмір і структуру домогосподарства, щоб можна було аналізувати доходи всіх домогосподарств на порівнянній основі. Офіційна статистика доходів використовує шкалу еквівалентності Макклемента (1977), у якій доросла пара без дітей на утриманні береться за еталон із показником еквівалентності 1 [4, с. 104]. Відповідно скоригований медіанний дохід визначається як загальний наявний дохід домогосподарства, поділений на його «еквівалентний розмір», щоб урахувати розмір і склад домогосподарства, і відноситься до кожного члена домогосподарства рівноправно. В Україні зазначена методика або схожа не

використовується.

У процесі співпраці України та ЄС було затверджено Програму ЄС щодо соціальної єдності (далі – СЕ), яка є обов'язковою для держав-членів ЄС і країн-кандидатів на вступ до ЄС. При цьому спільної соціальної політики ЄС не існує і реалізація заходів у цій сфері є в основному обов'язком національних урядів. З цією метою ЄС у 2000 році узгодив на засіданні Європейської Ради в Лісабоні у березні 2000 року Лісабонську стратегію, якою був запроваджений «відкритий метод координації» як засіб розповсюдження передового досвіду та досягнення більшої конвергенції в напрямі головних цілей СЕ [3].

Цілі, завдання й політичні заходи СЕ значною мірою збігаються із цілями, завданнями й політичними заходами ПРООН стосовно людського розвитку, а також ЦРТ [5; 6]. Отже, зосередження соціальної політики на людському розвитку, а також прогрес у досягненні ЦРТ могли б наблизити Україну до моделей соціальної політики ЄС, сприяючи в кінцевому підсумку вступу до ЄС, та до підвищення рівня життя населення.

Міністри з європейських справ держав-членів ЄС, неформальне засідання яких проходило 13 та 14 січня 2010 року в м. Ла Гранья, затвердили, що «Лісабонську стратегію» 2000 року має замінити нова програма розвитку «Європа 2020», яка забезпечить високий рівень зростання та зайнятості в ЄС [7].

Основна мета оптимізованого відкритого методу координації політики ЄС у галузі соціального захисту та соціального забезпечення – сприяти соціальній єдності, рівності між чоловіками й жінками та врівноваженим можливостям для всіх за допомогою гнучких і ефективних систем соціального захисту й політики соціального забезпечення [1].

Соціальні результати політики ЄС у сфері соціального захисту й забезпечення є багатовимірними, наприклад оцінка: доходу і рівня життя, доступу до якісного медичного обслуговування, можливості освіти й роботи. Відкритий метод координації є інструментом ЄС для досягнення цих результатів, особливо через сприяння зайнятості та подолання бідності, а також для моніторингу прогресу, досягнутого у соціальному захисті на рівні ЄС.

У таблиці 1 наведено деякі соціальні стандарти ООН і оцінено прогрес України у дотриманні визначених стандартів. Фінансового забезпечення соціальної сфери у нашому випадку має функціонувати, виходячи з Нової стратегії соціальної єдності, яка була запропонована Кабінетом Міністрів Ради Європи 31 березня 2004 року. Під соціальною єдністю Рада Європи визначила гарантування добробуту усім членам суспільства, зменшуючи невідповідності та уникаючи його поляризації [8, part I].

Тобто ідеї соціальної єдності – це ідеал, до якого необхідно прагнути в Європі. Базисом для досягнення цієї ідеї є Європейський соціальний статут. Первинну відповідальність за розвиток і реалізацію Стратегії соціальної єдності було покладено на Європейський Комітет Соціальної Єдності (далі – CDCS), який створено в кінці 1998 року [8, p. 15].

На противагу ідеальним ідеям соціальної єдності система фінансового забезпечення рівня життя населення взаємопов'язує складові та передбачає об'єднати їх з єдиною кінцевою метою – ефективним фінансуванням потреб та інтересів громадян з подальшим підвищенням рівня життя населення.

Оскільки бідність є об'єктивною категорією, розглянуті угоди передбачають застосування специфічних заходів для допомоги уразливим членам суспільства. Вони окреслюють застосування превентивних заходів для запобігання збільшення бідних верств населення та створення необхідних умов для зменшення цієї категорії. Наприклад, стимулювання зайнятості та впровадження соціального страхування приведе до зменшення соціальної напруги, зменшення державного фінансування частини потреб та інтересів громадян та подальшого досягнення фінансової рівноваги між економічним зростанням та підвищенням рівня життя населення. Саме за рахунок ефективного функціонування системи фінансового забезпечення рівня життя населення можна досягти рівномірного розподілу фінансових ресурсів між різними верствами суспільства для уникнення різношвидкісного економічного розвитку у регіонах країни.

У Новій стратегії соціальної єдності передбачається створення соціального полісу – документа, який передбачатиме гарантування отримання соціального захисту найбільш бідним категоріям громадян. На нашу думку, цей поліс має бути нефінансового характеру, оскільки відомий вираз «злиденність породжує злиденність» буде завжди справджуватися. Необхідно у цьому документі передбачити можливість забезпечення робочим місцем з оплатою праці в межах мінімальних соціальних стандартів тощо.

Рада Європи передбачає, що доступ до соціальних прав має відбуватися на таких принципах [8, p. 18–19]:

- рівність прав для всіх без дискримінації;
- вільний доступ до якісних продуктів та послуг;
- особлива увага звертається на потреби найбільш знедолених верств суспільства;
- підтримка бюджетної політики, побудованої на принципі справедливості;

– урахування інтересів громадян з особливими потребами.

Таблиця 1. Соціальні стандарти, що використовуються ПРООН для міжнародного порівняння соціального розвитку, та рівень цих стандартів в Україні*

Стандарт ООН	Параметри	Національні показники в Україні у 2013 році
очікувана тривалість життя	від 25 (мінімум) до 85 (максимум) років	показник середньої очікуваної тривалості життя при народженні складає 71,37 років, у тому числі 66,34 р. для чоловіків і 76,22 р. для жінок
грамотність населення	100 %	99,7 % грамотного населення
середня тривалість навчання	15 років	11,3 років
реальний ВВП на душу населення	від 200 (мінімум) до 40 тис. (максимум) дол. США	7418 дол. США
сумарний коефіцієнт народжуваності (середня кількість дітей, народжених жінками дітородного віку)	2,14 – 2,15	1,506
рівень старіння населення (частка людей, старших 65 років у загальній чисельності населення)	7 %	15,2 %
співвідношення між найбагатшими 10 % та найбіднішими 10 %	10	6,0
частка населення, що живе за межею бідності	10 %	15,0 %
співвідношення мінімальної та середньої зарплати	1:3	1:2,58
мінімальна погодинна зарплата	3,00 амер. дол.	7,3 грн
рівень безробіття (за методологією МОП)	8-10 %	7,7 %
кількість злочинів на 100 тис. населення	до 5 тис. випадків	578
рівень депопуляції населення (співвідношення між кількістю новонароджених і кількістю померлих)	50:50	50:66
поширеність розладів психіки на 100 тис. населення	до 284 осіб	249

*До [4, с. 22] по Україні додано автором, використовуючи дані Державної служби статистики.

Необхідно проаналізувати повноту виконання зазначених принципів у розробленій системі фінансового забезпечення рівня життя населення. Крім переліченого, неминучою є розробка основних положень, яких мають дотримуватися індивіди, які отримують певні матеріальні допомоги з боку держави, використовуючи державні соціальні послуги. Наприклад, цільове використання коштів при отриманні державної допомоги при народженні дитини, пільгове оподаткування при працевлаштуванні 25 % від чисельності працюючих інвалідів, можливість подальшого працевлаштування особи, яка досягла пенсійного віку, оподаткування мінімальних соціальних стандартів (мінімальної пенсії, заробітної плати) тощо.

Крім того, CDCS розглядає як основу боротьби з бідністю і соціального забезпечення п'ять основних елементів: можливість зайнятості, доступ до житла, здоров'я, освіта, а також розвиток соціального страхування [8, р. 20]. Усі зазначені елементи фінансуються в Україні в основному за рахунок коштів державного бюджету. Для покращання сучасного стану зазначених сфер життєдіяльності людини необхідно використовувати й інші джерела фінансового забезпечення: недержавні фінансові ресурси, а

також кредитні та інвестиційні ресурси.

Соціальний порядок денний ЄС підтримується рядом програм ЄС, особливо Європейським соціальним фондом (далі – ЄСФ), який є фінансовим інструментом ЄС для інвестування в людський капітал. Діяльність ЄСФ зосереджена в основному на підтримці потреб окремих громадян у підвищенні їх спроможності до працевлаштування. Водночас його також можна використовувати для вдосконалення систем і структур з тим, щоб сам ринок праці функціонував краще.

Крім того, виділяється п'ять основних напрямів, досягнення яких першочергово стимулюється ЄСФ, а саме (таблиця С1, С2 додатка С):

- розробка та впровадження активної політики ринку праці;
- зменшення ризиків соціальної ізоляції шляхом допомоги на ринку праці;
- покращення системи загальної й професійно-технічної освіти з метою навчання впродовж життя та набуття навичок, яких потребує ринок праці;
- сприяння адаптованості працівників, підприємництву та навичкам робочої сили у сфері досліджень, науки й технології;
- заохочення самозайнятості та можливості працевлаштування жінок, а також заходів щодо дотримання гендерної рівності на ринку праці.

Перспективи вступу України до ЄС у найближчій перспективі не передбачено. Однак відставання у соціально-економічному розвитку та низький рівень життя населення робить неефективним процес об'єднання для ЄС, з одного боку, та для України – з іншого. Хоча для нових членів передбачено певну фінансову допомогу. Проте державі необхідно здійснити і власні відрахування до ЄС, щоб отримати додаткове фінансування. І після відрахування власних внесків до бюджету ЄС чистий залишок для нових членів у середньому становив приблизно половину від загальної суми допомоги, яку вони отримали від ЄС у 2004–2006 роках. Останні фінансові прогнози ЄС на 2007–2013 роки передбачають значне зростання видатків ЄС на нових членів, як показано у таблиці 2. Втім Кіпр усе одно залишається у збитках, що є не вигідним для нової країни-члена. Найбільше переваг і додаткових фінансових стимулів планується надати Польщі, Румунії та Угорщині, які межують з Україною.

Таблиця 2. Фінансові плани ЄС на 2007–2013 роки: оцінки чистих залишків для нових членів (млрд. євро.)*

Країна	Внесок	Асигнування	Чистий залишок
Польща	21,8	87,0	65,2
Румунія	7,2	32,0	24,8
Угорщина	8,4	2,0	23,6
Чехія	9,2	31,0	21,8
Словаччина	3,5	14,0	10,5
Болгарія	2,3	12,0	9,7
Литва	1,7	9,0	7,3
Латвія	1,4	6,0	4,6
Естонія	0,8	4,0	3,2
Словенія	2,1	5,0	2,9
Кіпр	1,1	1,0	- 0,1

* За даними [4, с. 61].

Фінансова перспектива на 2007–2013 роки щодо загального бюджету ЄС передбачала розподіл видатків за п'ятьма основними статтями [4, с. 62]:

1. За статтею «Стале зростання» було надано близько 48 % усіх видатків з метою сприяння конкурентоспроможності, зайнятості та соціальній захищеності (що містить транспортну інфраструктуру, довкілля, підготовку кадрів, а також підтримку малого та середнього підприємництва).

2. За статтею «Стале управління й захист природних ресурсів» профінансована спільна сільськогосподарська політика, для якої передбачено майже 38 % бюджету ЄС (з яких 80 % виділяється на сільське господарство, а решта – на розвиток села й рибальство).

3. «Зовнішні відносини та зовнішня політика» ЄС поглинули приблизно 10 % усіх асигнувань.

4. Стаття «Правосуддя та права громадян» – 2 %.

5. Адміністративні витрати фінансуватимуться за рахунок залишку видатків бюджету.

Європейська політика сусідства (далі – ЄПС) – це нинішнє вираження політики ЄС щодо України. Однак у ЄПС не передбачено дієвого механізму сприяння реалізації порядку денного ЄС у сфері соціального захисту (що обмежує її потенційно стабілізуючий ефект). У Плані дій було обумовлено необхідність посилення діалогу про співпрацю щодо зайнятості та соціальної політики, здійснення

ефективних заходів для створення робочих місць і скорочення бідності, посилення соціальної єдності, зокрема створення сталих систем освіти, охорони здоров'я та інших соціальних послуг для кожного громадянина [9]. Проте у Плані дій не було передбачено жодного практичного, ґрунтового кроку до досягнення цих цілей. Це зумовлено тим, що процес соціального захисту вимагає чималих фінансових витрат і за своєю природою потребує багато часу.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Враховуючи великий розрив у соціальному розвитку та рівні життя громадян між новими країнами-членами ЄС і країнами-кандидатами, а також потенційними кандидатами, ми вважаємо, що навряд чи ЄС буде ефективніше сприяти реалізації цього порядку денного через ЄПС у найближчому майбутньому щодо України.

Критерії соціальної єдності відповідають трьом соціальним сферам політики соціального залучення ЄС, які мають соціальне спрямування. Кожна з них також складається з переліку економічних цілей та показників у процесі їх фінансового забезпечення. Покращення функціонування соціальної сфери передбачає:

- викорінення бідності та соціальної ізоляції;
- належні та стабільні пенсії;
- доступну, високоякісну та стабільну охорону здоров'я й довготривалу допомогу.

Сьогодні ЄС схильний до реалізації стратегії співпраці, яка передбачає співробітництво з країнами-членами Союзу, неурядовими організаціями та соціальними партнерами. На рівні ЄС ця стратегія налічує сім основних пріоритетів для України:

- збільшити участь у ринку праці шляхом розширення активної політики й забезпечення кращого зв'язку між соціальним захистом, освітою та навчанням упродовж життя;
- модернізувати систему соціального захисту, забезпечивши їх стабільність, адекватність і доступність для всіх;
- усунути перешкоди в освіті та підготовці кадрів, інвестуючи додаткові кошти у людський капітал на всіх вікових етапах, особливо зосереджуючись на найбільш знедолених групах;
- викоринити дитячу бідність, гарантуючи освіту дітей, збільшуючи допомогу їх сім'ям, забезпечуючи захист їх прав;
- забезпечити гідне житло для вразливих груп і розробити комплексні підходи до боротьби з безпритульністю;
- покращити доступ до якісних послуг у таких сферах, як охорона здоров'я, соціальні послуги, транспорт, нові інформаційно-комунікаційні технології;
- дотримуватися гендерної рівності та підвищувати соціальну інтеграцію осіб із вадами, етнічних меншин та іммігрантів.

Статус «асоційованого членства» привабить фінансові ресурси в економіку України. ЄПС спрямована на розбудову привілейованого партнерства з сусідніми країнами, наближенням їх до Союзу та наданням їм частки на внутрішньому ринку Співтовариства одночасно із підтримкою діалогу, реформ, соціально-економічного розвитку. Ці заходи мають чіткий інтеграційний аспект і зазвичай обумовлені певними умовами надання допомоги задля розвитку та, як наслідок, підвищення рівня життя населення.

Список літератури

1. Шимків, Д. Стратегія реформ-2020 – досягнення європейських стандартів життя [Електронний ресурс] / Дмитро Шимків. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/news/31305.html>. – Назва з екрана.
2. Цілі розвитку тисячоліття [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй. – Режим доступу: <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/mdgoverview/>. – Назва з екрана.
3. *commission Staff Working Document «Joint Report on Social Protection and Social Inclusion» : Supporting Document* [Електронний ресурс] / Commission of the European Communities. – Brussels, 6.3.2007 (SEC(2007) 329) / European Commission, Brussels. – March 6. – 2007. – Supporting Paper SEC (2007) 329, 164 pp. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/employment_social/social_inclusion/docs/2007/joint_report/sec_2007_329_en.pdf. – Текст.
4. Людський розвиток і європейський вибір України : Звіт з людського розвитку в Україні за 2008 рік [Електронний ресурс] / ПРООН, Україна. – 2008. – травень. – 124 с. – Режим доступу: http://www.un.org.ua/files/File/ua_full-2.pdf. – Текст.
5. *General Assembly Resolution 51/59 Action against corruption* [Електронний ресурс] // UN (United Nations). – Режим доступу: <http://www.un.org/documents/ga/res/51/a51r059.htm>. – Текст.

-
6. Цілі Розвитку Тисячоліття. Україна – 2010 : національна доповідь [Електронний ресурс] / Міністерство економіки України. – Київ. – 2010. – 107с. – Режим доступу: <http://www.undp.org/content/dam/undp/library/MDG/english/MDG%20Country%20Reports/Ukraine/MDGs%20Ukraine%202010%20Report%20ukr.pdf>. – Текст.
  7. Delegation of the European Union to Ukraine [Електронний ресурс] / Представництво Європейського Союзу в Україні. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/delegations/ukraine/index_en.htm. – Назва з екрану.
  8. A new strategy for Social Cohesion [Електронний ресурс] / Reversed strategy for Social Cohesion / approved by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 31 March 2004. – European Committee for Social Cohesion (CDCS). – 2004. – 28 p. – Режим доступу: http://www.coe.int/t/dg3/socialpolicies/socialcohesiondev/source/RevisedStrategy_en.pdf. – Текст.
  9. Ukraine and SIGMA (Support for Improvement in Governance and Management) [Електронний ресурс] // OECD. – Режим доступу: <http://www.sigmaweb.org/countries/ukraine-sigma.htm>. – Назва з екрану.

References

1. Shymkiv, D. (n.d.). Reform Strategy 2020 - European standards of life. Retrieved October 07, 2014, from <http://www.president.gov.ua/news/31305.html>.
2. Millennium Development Goals. (n.d.). Retrieved October 07, 2014, from <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/mdgoverview/>.
3. Commission Staff Working Document «Joint Report on Social Protection and Social Inclusion»: Supporting Document. (2007). - Brussels, 6.3.2007 (SEC (2007) 329) / European Commission, Brussels. - March 6. - 2007. - Supporting Paper SEC (2007) 329., 164 pp. Retrieved October 07, 2014, from : http://ec.europa.eu/employment_social/social_inclusion/docs/2007/joint_report/sec_2007_329_en.pdf. - Text.
4. Human Development and Ukraine's European Choice: Human Development Report in Ukraine in 2008. (2008). - May. - 124 p. Retrieved October 07, 2014, from http://www.un.org.ua/files/File/ua_full-2.pdf. - Text.
5. General Assembly Resolution 51/59 Action against corruption. (n.d.). Retrieved October 07, 2014, from <http://www.un.org/documents/ga/res/51/a51r059.htm>. - Text.
6. Millennium Development Goals. Ukraine - 2010: National report. (2010). Retrieved October 07, 2014, from <http://www.undp.org/content/dam/undp/library/MDG/english/MDG%20Country%20Reports/Ukraine/MDGs%20Ukraine%202010%20Report%20ukr.pdf>.
7. Delegation of the European Union to Ukraine. (n.d.). Retrieved October 07, 2014, from: http://ec.europa.eu/delegations/ukraine/index_en.htm. - Name of the screen.
8. A new strategy for Social Cohesion. Reversed strategy for Social Cohesion. (2004). Approved by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 31 March 2004. Retrieved October 07, 2014, from http://www.coe.int/t/dg3/socialpolicies/socialcohesiondev/source/RevisedStrategy_en.pdf.
9. Ukraine and SIGMA (Support for Improvement in Governance and Management). (n.d.). Retrieved October 07, 2014, from <http://www.sigmaweb.org/countries/ukraine-sigma.htm>.

Стаття надійшла до редакції 16.10.2014 р.